

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem ve věci

žalobce: I. V., nar. X,
státní příslušnost Ukrajina,
bytem v ČR X

zastoupeného advokátkou JUDr. Veronikou Pupalovou,
sídlem Májová 606/35, Cheb,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dne 16. 3. 2026,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající ve vrácení žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany, ze dne 16. 3. 2026, zaevidované pod č. j. OAM-382082/DO-2026, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce ze dne 16. 3. 2026.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 12 270 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku, a to k rukám jeho právní zástupkyně, JUDr. Veroniky Pupalové.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. T.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal určení, že zásah žalovaného, kterým mu vrátil žádost o poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky jako nepřijatelnou podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále též „Lex Ukrajina“), byl nezákonný. Zároveň navrhl, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti. Žalovaný nemohl žádost shledat nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina
2. V žalobě uvedl, že žalovaný vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou z důvodu, že žalobci byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě EU, konkrétně v Rumunsku, a dále, že bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina. Žalobce sdělil, že je přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany v ČR. Nesouhlasí s tím, že pokud bylo učiněno prohlášení dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina, byla jeho žádost kontra lege EU. Postup žalovaného byl nezákonný. Poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2025, č. j. 18 A 85/2025 – 21 a dále na rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42, ze dne 3. 4. 2025, opřený o platnou judikaturu EU, jako např. o rozsudek Krasiliva. Dále odkázal také na rozsudek zdejšího soudu č. j. 6 A 122/2024 - 55, ze dne 28. 5. 2025. Poukázal rovněž na věc vedenou žalovaným pod sp. zn. OAM-0415944-11/DO-2024, kde dne 12. 6. 2025 žalovaný v obdobné situaci udělil pobytové oprávnění. V rozsahu dříve udělené dočasné ochrany EU Rumunskem došlo v případě žadatele o vyznačení pobytového oprávnění ČR, s platností do 31. 3. 2026, kdy žadatel svůj pobyt v Rumunsku dříve zrušil. Žalobce považuje vrácení žádosti jako nepřijatelné za soudně přezkoumatelné. Žalobce je držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny, je jejím občanem, utekl a nemůže se vrátit. Rozhodl se žít v ČR společně se svými příbuznými a přáteli. Je mu znám obsah závazného stanoviska MVČR k možnosti vycestování cizince, č. j. MV-93965-1/OAM-2022 ze dne 20. 5. 2022, kdy není možné nucené vycestování na území Ukrajiny z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky. Žalobce z Ukrajiny utekl před válkou. Jako první zemi v EU, při své cestě do ČR zvolil Rumunsko, vzhledem ke společné státní hranici, přes které však pouze tranzitoval a kde mu byla dne 9. 11. 2022 udělena dočasná ochrana, kdy obdržel tzv. rumunský „Permis“, a to aniž by si takový postup žalobce přál. Žalobce následně rumunský pobyt v Rumunsku zrušil a o tomto svém projevu vůle obdržel potvrzení ze dne 4. 3. 2026. Poté co zjistil, že žalovaný udělil pobytové oprávnění zmíněnému žadateli, podal dne 16. 3. 2026 svou žádost. Má za to, že provedl vše nezbytné, aby mohl zůstat na území ČR, jak se svobodně rozhodl a jak mu po právu náleží.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že považuje za nepřesné tvrzení žalobce, že mu byla dočasná ochrana v Rumunsku udělena, aniž by si to přál, udělení dočasné ochrany je vázáno na aktivní kroky žadatele. Má za to, že postupoval souladně se zákonem, když žádost shledal nepřijatelnou. Žalobce figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (tzv. Temporary Protection Platform) jako bývalý držitel dočasné ochrany v Rumunsku. V rubrice „Type of protection“ má uveden znak „ia“, který se používá, když dočasná ochrana byla cizinci udělena, ale povolení již není platné. Pro naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je stěžejní, že dočasnou v jiném členském státě žalobce v minulosti získal. Není to, že v současné době

žalobce již držitelem tohoto povolení není. Oznámení ve smyslu § 3 odst. 3 lex Ukrajina bylo dne 25.8.2025 odesláno a zveřejněno na internetových stránkách, oznámení je též součástí spisového materiálu. Dle žalovaného z formulace předmětného ustanovení plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu postačí, pokud cizinec v jiném členském státě dočasnou ochranu získal, žádná další podmínka již není třeba. Žalobce do žádosti neuvedl, že by na území byl přítomen některý z jeho rodinných příslušníků, který by byl již držitelem dočasné ochrany. Žalovaný připustil, že v rámci řízení vedeného pod spisovou značkou OAM-415944/DO-2024 bylo žádosti vyhověno, to ale pouze v důsledku rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28.5.2025, č.j. 6 A 122/2024-55, a ještě předtím, než bylo přijato nové prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, kterým se prodlužuje dočasná ochrana do roku 2027 a které obsahuje 2 nové recitály, z nichž je zřejmé, že osoby které již získaly pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, nemají právo na získání pobytového oprávnění ze stejného titulu v jiném členském státě. Navíc se tak stalo v době, kdy důvod nepřijatelnosti uvedený v § 5 odst. 1 písm. f) součástí zákona ještě nebyl. Žalovaný dále soudu sdělil, že mu je známa dosavadní judikatura týkající se dočasné ochrany, nicméně je to až Soudní dvůr EU, kdo může ve výsledku potvrdit rozpornost předmětného ustanovení s evropským právem, což se dosud nestalo, přestože k tomu osud měl dle žalovaného příležitost v rozsudku ve věci vedené pod sp. zn. C-753/23 Krasiliva. Žalovanému se dostalo do dispozice rozhodnutí německé strany, jímž se zamítá držiteli dočasné ochrany v ČR jeho žádost o pobytové oprávnění z téhož titulu v SRN a nařizuje se mu území SRN opustit. Žalovaný soudu navrhl, aby zvážil položení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU stran souladu použitého ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) s právem EU. Podle žalovaného z unijního práva samotného nevyplývá osobám, které již v jiném členském státě využily práv vyplývajících z dočasné ochrany, zejména pak získaly povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, právo na získání stejného pobytového oprávnění v jiném členském státě, do něhož se o své vůli přesunou. Neexistuje jiný právní předpis, ze kterého by takové právo mělo vyplývat. Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 přijaté podle čl. 5 ze samé podstaty věci takové právo založit nemůže, neboť provádí pouze čl. 5 této směrnice. Nepoužívání čl. 11 mezi členskými státy tedy samo o sobě podle žalovaného nemůže založit osobě požívající dočasné ochrany, které bylo vydáno povolení k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES jedním členským státem, právo získat toto povolení v jiném členském státě. Jenže právě z dohody členských států o neaplikování čl. 11 směrnice Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dovozuje existenci práva na přemístění do jiného členského státu a získání nového povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v členském státě, kam se přemístí. Nejvyšší správní soud do značné míry v tomto ohledu sleduje vyjádření Evropské komise k jím vznesené předběžné otázce ve věci vedené Soudním dvorem EU pod č. C-753/23. Podle žalovaného ovšem nelze dovozovat právo na přemístění do jiného členského státu z politické dohody členských států, že nebudou aplikovat čl. 11 směrnice č. 2001/55/ES. Závěr o existenci práva na přemístění do jiného členského státu nemůže obstat s ohledem na nově přijaté prováděcí rozhodnutí Rady č. 2025/1460, kterým se prodlužuje dočasná ochrana do roku 2027. Pro oblast týkající se druhotných pohybů byly přijaty dva nové recitály. Protože nové recitály prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 2025/1460 nejsou součástí normativního textu tohoto rozhodnutí, ale slouží jen jako vodítka pro výklad, je zřejmé, že nejsou vázány na účinnost samotného prováděcího rozhodnutí Rady č. 2025/1460, do jehož textu byly začleněny. Jejich text dodatečně osvětluje význam dohody členských států o neaplikaci čl. 11 směrnice č. 2001/55/ES a dále poukazuje na to, že druhotný pohyb

držitelů oprávnění k pobytu z dočasné ochrany je nežádoucí, což ostatně zmiňuje i recitál 9 samotné směrnice 2001/55/ES.

4. Městský soud v Praze případ posoudil na podkladě § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (s. ř. s.). Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
5. Podle § 82 odst. 1 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
6. Podle § 3 odst. 1 Lex Ukrajina *ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a).*
7. Podle § 3 odst. 2 Lex Ukrajina *ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky dále, je-li účinné rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a), uděluje dočasnou ochranu cizinci, který doloží, že a) byl ke dni uvedenému v rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a) držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a b) jeho vycestování do státu, jehož je státním občanem, nebo části jeho území, anebo v případě osoby bez státního občanství do státu nebo části jeho území jeho posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, není možné z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.*
8. Podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina *ministerstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.*
9. Podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže a) není podána osobně, b) je podána cizincem, který není uveden v § 3, c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie, d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie, e) je podána cizincem, který je občanem Evropské unie, státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropskou unií, z níž mu vyplývá právo na volný pohyb rovnocenné takovému právu občanů Evropské unie, nebo státu, který je vázán Dohodou o Evropském hospodářském prostoru, nebo f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.*
10. Správní soud může ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout tehdy, když jsou kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li, byť jen jediná z podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS ze 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65).

11. V nyní projednávané věci byly splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu již v minulosti jiný členský stát EU udělil dočasnou ochranu. Z judikatury vyplývá, že vrácení žádosti pro nepřijatelnost může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (rozsudek NSS z 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52). Čtvrtá podmínka byla též splněna. Soud se proto zaměřil na to, zda byla splněna i třetí podmínka, kdy za tím účelem se soud zabýval posouzením toho, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu žalobci vrátil jako nepřijatelnou.
12. Žalobce ve formuláři žádosti zmínil, že v Rumunsku získal dne 9. 11. 2022 dočasnou ochranu, avšak ta byla zrušena. Žalovaný žádost ve formuláři označil za nepřijatelnou z důvodu, že žalobce je či byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo schengenského prostoru a bylo učiněno prohlášení dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina. V žalobě žalobce doplnil, že Rumunsko zvolil jako první zemi v EU při své cestě do ČR, pouze tudy tranzitoval, nicméně mu dne 9. 11. 2022 byla udělena dočasná ochrana, kdy obdržel tzv. rumunský „Permis“, a to aniž by si takový postup přál. Následně rumunský pobyt v Rumunsku zrušil a o tomto svém projevu vůle obdržel potvrzení ze dne 4. 3. 2026.
13. Jakkoli se v této věci soud řeší nepřijatelnost žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, na tento důvod nepřijatelnosti je třeba, i s ohledem na jeho vymezení, nahlížet v souladu s dosavadní judikaturou k důvodům nepřijatelnosti podle písm. c) a d) téhož ustanovení.
14. V rozsudku zdejšího soudu č. j. 18 A 135/2025 - 14 ze dne 19. 1. 2026 bylo uvedeno, že: „Jelikož je zjevné, že žalovaný si dosud neosvojil závěry dosavadní judikatury k nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina, soud mu i v kontextu nynějšího případu připomíná již citovaný rozsudek SDEU ve věci Krasiliva, na nějž NSS navázal „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích z 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, z 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 336/2024-42, a mnoho dalších. Zdejší soud již zohlednil rovněž navazující argumentaci žalovaného (např. rozsudky z 23. 4. 2025, čj. 10 A 6/2025-61, z 30. 4. 2025, čj. 5 A 36/2025-38, z 13. 6. 2025, čj. 11 A 55/2025-37). Osmnáctý senát se s vyslovenými závěry plně ztotožnil a v podrobnostech na ně již v mnoha rozsudcích odkázal. Jakkoli žalovaný konstantně polemizoval se závěry dubnové judikatury, během několika posledních měsíců nevzneseł racionální a závažné konkurující důvody, které by ji vyvrátily (rozsudky NSS z 17. 7. 2025, čj. 1 Azs 111/2025-34, či později z 29. 9. 2025, čj. 4 Azs 174/2025-23).
15. Ty samé výtky, které žalovaný repetitivně snášel proti závěrům ustálené judikatury stran institutu nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina, přitom provází i nynější případ. Přestože žalovaný shledal nynější žádost nepřijatelnou dle nového důvodu nepřijatelnosti [§ 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina], na posouzení žaloby plně dopadají východiska dřívější „dubnové“ judikatury. Ta se uplatní zejména s ohledem na konstrukci § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, který stejně jako u nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d), z věcného přezkumu diskvalifikuje žádosti cizinců, jež jsou nebo byli držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (první podmínka). K této samostatné původní (byť formulačně upravené) podmínce [oproti § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina] pak v podobě nepřijatelnosti dle písm. f) přibyla další nová podmínka, aby žádosti o dočasnou ochranu, která splnila první podmínku, předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina, kterým Ministerstvo vnitra zpraveno Evropskou komisí o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (k této druhé podmínce viz dále).“

16. Co se týče první podmínky, představuje první část § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina pouze reformulované a navzájem sloučené podmínky nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina. Nadále je podstatné, že cizinci (žadatelé) vzniká nárok na přiznání dočasné ochrany již na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, pokud splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. Současně s tím mu vzniká i nárok zvolit si hostitelský členský stát. Skutečnost, že směrnice o dočasné ochraně blíže neupravuje konkrétní případy druhotného pohybu žadatelů, neznamená, že jej zakazuje, jak dříve mylně namítal žalovaný. Nebude-li vůči cizinci uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, vzniká cizinci právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU. Jinak by výluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
17. Žalovaný není oprávněn žádost o dočasnou ochranu vrátit jako nepřijatelnou z důvodu, že žadatel již předtím požádal o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo že mu již jiný členský stát EU takové povolení udělil. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v TPP jako osoba, která měla udělenou dočasnou ochranu (ia) nebo stále disponuje povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany (tp) v jiném členském státě EU, je povinen takovou žádost přijmout a vést o ní řádné správní řízení. V rámci řízení je povinen poučit cizince o jeho právech a ověřit, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany cizince bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda ke dni rozhodování trvá. Pokud by dočasná ochrana v jiném členském státě trvala, žalovaný musí žadatele poučit o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Jestliže bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v ČR, žalovaný musí ověřit, zda vydáním povolení k pobytu na území ČR dojde dle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění vydá oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění, nebo když se mu nepodaří právní úpravu v hostitelském členském státě zjistit, vyzve žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném hostitelském státě. K tomu žalovaný poskytne potřebnou součinnost.
18. Pro žalovaného není rozhodným faktem pouze to, zda cizinec disponuje či disponoval v minulosti udělenou dočasnou ochranou, ale je dále potřeba zohlednit i další následný vývoj včetně postoje cizince k původnímu oprávnění. Žalovaný opakovaně ve svém vyjádření poukázal na to, že považuje za rozhodné, zda cizinci byla udělena dočasná ochrana v jiném státě, avšak opomíjí, že stav tohoto oprávnění se v čase může měnit a odmítá akceptovat možnou volbu cizince v podobě volby hostitelského státu EU. Neboli ve chvíli, kdy cizinec disponuje dočasnou ochranou v jednom státě, toto do budoucna nevyklučuje, aby jí později disponoval v jiném členském státě. Udělením dočasné ochrany v ČR nedojde bez dalšího k duplicitě udělených povolení z titulu dočasné ochrany, neboť předpokladem pozitivního rozhodnutí o udělení dočasné ochrany cizinci v ČR je ověření, že tato již v jiném státě netrvá. Aby žalovaný mohl řádně provést toto ověření, musí vést správní řízení.
19. Závěry Nejvyššího správního soudu ohledně možnosti ukrajinských uprchlíků přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené členské země, se významně opírá zejména o společné prohlášení členských států o vyloučení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně: *„Právě dohoda členských států o vyloučení článku 11 směrnice o dočasné ochraně je podle názoru NSS podstatná pro zodpovězení otázky, zda mají držitelé dočasné ochrany s pobytovým oprávněním v jednom členském státě právo na sekundární přemístění se do jiného členského státu. Znamená totiž, že se ve vztahu ke státním příslušníkům Ukrajiny neuplatní režim nuceného navrácení neoprávněně pobývajících držitelů*

ochrany do hostitelského členského státu. Důsledkem je tak faktická možnost těchto osob pobývat nejen v hostitelském členském státě (tj. státě, který jim formálně vydal pobytové oprávnění), ale na území celé Unie. 'Neoprávněný' pobyt v jiném členském státě totiž tak jako tak nemůže vést k nucenému předání do hostitelského státu.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, bod 57)

20. Podle téhož rozsudku může dojít k situaci, kdy: *„Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba již v minulosti obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě, avšak tímto oprávněním k okamžiku podání žádosti prokazatelně již nedisponuje (např. z důvodu, že bylo na žádost žadatele zrušeno). V takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.“* Nebo též k situaci, kdy *žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě a toto pobytové oprávnění je stále platné a trvá. Ani v takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat...“* Jakkoli se citovaný rozsudek vztahuje k písm. d) daného ustanovení Lex Ukrajina, je dle názoru soudu jeho závěr platný i ve vztahu k nemožnosti uplatnění institutu nepřijatelnosti dle písm. f) téhož ustanovení.
21. Při dokazování souběžné dočasné ochrany v jiném členském státě EU nelze toliko odkazovat na samotný (pouhý) výstup z databáze Temporary Protection Platform označované též jako TPD, jak již bylo uvedeno zdejším soudem v rozsudku č. j. 6 A 112/2025 - 20, ze dne 16. 1. 2026, z důvodu, že tato databáze se nevyznačuje materiální publicitou, (srov. Dále bod 31 rozsudku zdejšího soudu ze dne 9. 6. 2025, č. j. 17 A 46/2025 - 30). Obdobně dle rozsudku NSS ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023 - 27: *„Naopak, i v případě, že správní orgán zjistí při podání žádosti o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že žadatel je veden v evidenci TPD jako držitel povolení k pobytu v jiném členském státě, je povinen takovou žádost přijmout, vést o ní řádné správní řízení, v jeho rámci poučit žadatele o jeho právech a v návaznosti na jeho případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, ke dni rozhodování správního orgánu, trvá.“*
22. Žalobce ve formuláři žádosti žalovanému jasně vyjevil, že mu sice byla dříve v Rumunsku dočasná ochrana udělena, avšak zároveň byla již i posléze zrušena. Žalovaný tedy od žalobce měl k dispozici informace o stavu jeho dočasné ochrany, načež dále zjistil, že v databázi Temporary Protection Platform bylo u žalobce uvedeno, že figuroval v systému jako držitel dočasné ochrany v Rumunsku, kdy k tomu bylo zmíněno označení „ia“. Žalobce v žalobě doplnil, že pro cestu z Ukrajiny zvolil nejprve Rumunsko, kde mu byla udělena dočasná ochrana. Toto rumunské oprávnění však zrušil, přičemž o tom obdržel potvrzení ze dne 4. 3. 2026. Ze správního spisu plyne, že žalovaný žádné další informace nezjišťoval a pouze zcela nedostatečně zohlednil pouze výsledek z databáze, ačkoli ten sám o sobě dostatečně nedokládá pobytový stav cizince. Jiný výstup ohledně zjišťování stavu dočasné ochrany žalobce v Rumunsku správní spis neobsahuje. Žalovaný tedy pro účely svého závěru o tom, že žalobce má platně udělenou dočasnou ochranu v Rumunsku, vyšel pouze z informace z evidence, kdy nicméně takový výstup nebyl dostačující, kdy na tom nic nemůže změnit ani fakt, že žalovaný od žalobce obdržel pouze zmíněnou obecnou informaci o ukončení oprávnění v Rumunsku. Bylo na žalovaném, aby stav pobytu žalobce v Rumunsku náležitě ověřil.

23. S odkazem na citovanou judikaturu soud žalovanému připomíná, že nelze bez dalšího v případě zjištění označení „ia“ v databázi, žádost shledat nepřijatelnou. Povinností žalovaného naopak je provést správní řízení a ověřit stav pobytového oprávnění v příslušném státě, u žalobce tedy stav dočasné ochrany v Rumunsku. Žalobce ve formuláři žádosti k tomu nadto výslovně zmínil, že v Rumunsku získal dočasnou ochranu, avšak ta byla zrušena. Žalovaný tedy měl vedle zjištění ze systému dále informaci od žalobce o tom, že jeho pobytové oprávnění v Rumunsku mělo být ukončeno, kdy žalovaný na místo toho, aby stav rumunského oprávnění blíže ověřil, vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou s odkazem pouze na výstup ze systému, což je nesprávný postup. Žalovaný nemůže bez dalšího žádost vyhodnotit jako nepřijatelnou, neboť tím by popřel výše uvedené. Cizinec má dle citované judikatury možnost se přemístit i do jiného státu a tam žádat o dočasnou ochranu, kdy v ČR lze udělit dočasnou ochranu cizinci, jehož dočasná ochrana v jiném státě netrvá. To, zda trvá nebo nikoli, nelze opřít jen o výstup z databáze.
24. K tomu lze poukázat dále např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2025, č. j. 5 Azs 168/2025 – 19, kde soud uvedl: *„Nejvyšší správní soud nevidí důvod, proč by se měl v nyní posuzované věci od těchto svých závěrů jakkoli odchýlovat. Opět tedy apeluje na stěžovatele, aby i v tomto případě ukončil výše popsané svévolné popírání jednotné a ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a aby konečně postupoval v souladu se závazným právním názorem, který městský soud vyjádřil v napadeném rozsudku a který z této judikatury plně vychází. Jak již tedy městský soud zdůraznil po vzoru rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, publ. pod č. 4683/2025 Sb. NSS, stěžovatel je i v této věci povinen, přestože dle záznamu v informačním systému členských států (Temporary Protection Platform) žalobce podal žádost o udělení povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nejprve v jiném členském státě, konkrétně v Polsku, pozdější žádost žalobce o udělení tohoto povolení k pobytu v ČR přijmout, vést o ní řádné správní řízení dle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, v jeho rámci poučit žalobce o jeho právech a v návaznosti na jeho případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit nejen to, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo žalobci v Polsku skutečně uděleno (což žalobce nepopírá), ale zejména, zda dosud, ke dni rozhodování stěžovatele, trvá (tedy zda nezaniklo např. v souvislosti se žalobcovým návratem na Ukrajinu). Pokud stěžovatel takovou skutečnost postaví najisto, bude dále povinen postupovat podle bodu 4 odstavce [78] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, publ. pod č. 4682/2025 Sb. NSS, tedy především ověřit, zda vydáním povolení k pobytu žalobci za účelem dočasné ochrany v ČR zanikne jeho předchozí obdobné pobytové oprávnění v Polsku, a pokud tomu tak nebude, poskytne žalobci přiměřenou lhůtu k tomu, aby učinil potřebné kroky k ukončení tohoto jemu v Polsku uděleného povolení a aby tuto skutečnost stěžovateli doložil.“*
25. Žalovaný v nyní řešené věci posoudil žádost jako nepřijatelnou, ale vůbec neřešil okolnosti získání či ztráty pobytového oprávnění, není proto zřejmé, zda dočasná ochrana žalobce v Rumunsku trvá, kdy navíc žalovaný ze systému zjistil, že netrvá.
26. Podle již citovaného rozsudku zdejšího soudu č. j. 18 A 135/2025 – 14: *„Při vlastním „náběru“ žádosti lze dle soudu vycházet pouze z toho, že žalobce splňuje kritéria pro přiznání dočasné ochrany ve smyslu prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. Na právě uvedeném nic nemění ani „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382, jež nabylo účinnosti dne 13. 8. 2025 (k tomu podrobně např. rozsudek NSS z 11. 9. 2025, čj. 1 Azs 126/2025-28, bod 11 a násl., a na něj navazující judikaturu). Podstatné je, že z aktualizací prováděcího rozhodnutí ani z jeho*

preambule neplyne, že by členský stát mohl žádost žalobce mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení.“

27. Nové Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 účinné od 13. 8. 2025 v bodech 4 až 6 své preambule uvádí: „Vzhledem k tomu, že určitá osoba může v daném okamžiku požívat práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, by členské státy k zajištění toho, aby tato zásada byla respektována, a s cílem zabránit vícenásobným registracím k dočasné ochraně měly zamítnout žádosti o povolení k pobytu podané na základě čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES, pokud je zřejmé, že dotčená osoba již povolení k pobytu na tomto základě získala v jiném členském státě. To by bylo v souladu s rozsudkem Soudního dvora ze dne 27. února 2025 ve věci C-753/23 (5), a zejména s jeho bodem 30. V souvislosti s aktivací dočasné ochrany podle směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení ze dne 4. března 2022 dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice na osoby, které požívají dočasnou ochranu v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přemisťují bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak. S ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osob, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.“
28. Ani nové prováděcí rozhodnutí nic nemění na dosavadních závěrech Nejvyššího správního soudu. Plyne z něj toliko to, že práv plynoucích z dočasné ochrany nelze požívat ve dvou státech současně. Jak v tomto ohledu konstatoval např. Městský soud v Praze: „Zároveň je zřejmým cílem vložení nových bodů do recitálu prováděcího rozhodnutí zajistit, aby v jednom okamžiku požívaly oprávněné osoby práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, a zabránit tak vícenásobným registracím. Postup předestřený judikaturou Nejvyššího správního soudu přitom není s těmito cíli nutně v rozporu, nevede k vícenásobné registraci (požívání dočasné ochrany ve více státech). Zejména ne potud, pokud od žalovaného vyžaduje náležitě ověření trvání povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.“ (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 8. 2025, č. j. 18 A 38/2025 - 36, bod 16, obdobně viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 6. 2025, č. j. 15 A 35/2025 - 46, bod 19 nebo rozsudek ze dne 11. 11. 2025, č. j. 19 A 50/2025 - 61).
29. Městský soud v rozsudku ze dne 6. 8. 2025, č. j. 18 A 38/2025 - 36 poukázal na to, že cílem vložení nových bodů do recitálu prováděcího rozhodnutí bylo zajistit, aby v jednom okamžiku požívaly oprávněné osoby práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, a zabránit tak vícenásobným registracím. Postup předestřený judikaturou NSS soud neshledal s těmito cíli v rozporu, neboť nevede k vícenásobné registraci (požívání dočasné ochrany ve více státech).
30. Soud se s těmito závěry plně ztotožňuje a shrnuje, že ve smyslu uvedeného tak nadále platí závěr, že žalovaný je povinen vést správní řízení, jestliže zjistí, že měl cizinec udělenou dočasnou ochranu v jiném státě, nelze žádost vrátit jako nepřijatelnou jen s odkazem na výstup z databáze. Stav pobytového oprávnění v jiném státě je potřeba ověřit, a to tím spíše, když účastník řízení sám uvědomí ve formuláři žalovaného o tom, že má o stavu tohoto oprávnění pochybnosti nebo uvede, že toto již netrvá. Žalobce svými námitkami úspěšně zpochybnil základní předpoklad, jehož je třeba k tomu, aby mohla být jeho žádost nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina.

31. Co se týče druhé podmínky, tedy odeslání oznámení podle § 3 odst. 3, soud uvádí, že tato podmínka byla do zákona přidána v důsledku novely č. 314/2025 Sb., která do Lex Ukrajina vložila § 5 odst. 1 písm. f), žalovaný mohl od 3. 9. 2025 jako nepřijatelnou shledat žádost, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
32. Judikatura zdejšího soudu již opakovaně dovodila, že daná podmínka nepřináší jinou „kvalitu“, pokud jde o dřívější závěry k důvodu dle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina. Jak soud již popsal v rozsudku ze dne 25. 2. 2026, č. j. 2 A 3/2026- 28: *„Není zřejmé, proč by oznámení o riziku vyčerpání kapacit mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. Nejvyšší správní soud tuto možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a současného vyloučení aplikace č. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na tom se nic nezměnilo, změnila se pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU (rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2025, č. j. 15 A 128/2025-19, bod 26). Žalovaný nemůže využitím nového důvodu vázaným na tutéž podmínku, kterou soudy opakovaně odmítly, nadále plošně odmítat žádosti pro jejich nepřijatelnost namísto jejich věcného posouzení v řízení.“*
33. *S ohledem na shora uvedené a za situace, kdy judikatura NSS, navazující na rozsudek ve věci Krasiliva, komplexně vysvětluje důvody nezákonnosti postupu - odmítání žádostí o dočasnou ochranu postupem dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina a nyní podle jeho písm. f), které z nich vychází, bez věcného posouzení a v unijním právu nedošlo od přijetí onoho rozsudku SDEU k takové změně, která by popřela správnost této judikatury SDEU a NSS, neshledal Městský soud důvod k položení předběžné otázky SDEU. (...) Soudní výluka je ve vztahu k důvodům nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina v rozporu s evropským právem a nelze ji aplikovat. (...) Přestože § 5 odst. 2 Lex Ukrajina vylučuje ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti cizinci, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 jednoznačně potvrdil, že vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina lze přezkoumat.“*
34. Soud neshledal ani v nyní řešené věci důvod pro položení předběžné otázky SDEU.
35. Sodu není soudu zřejmé, co hodlal žalovaný prokázat předložením rozhodnutí německého Okresního úřadu Krušné hory. Odhlédnuto od toho, že se jedná o jediné rozhodnutí správního orgánu I. stupně, dané rozhodnutí popírá postup žalovaného. Nevyřčenou argumentaci žalovaného lze otočit tak, že i Okresní úřad Krušné hory si je vědom toho, že o žádosti je povinen rozhodnout, a nikoli pouze žádost vrátit žadateli s rukou vepsanou poznámkou „Nepřijatelná“.
36. Soud nijak nerozporuje, že duplicita udělených dočasných ochrann není možná, nicméně je na žalovaném, aby řádně (v rámci správního řízení) ověřil stav pobytového oprávnění příslušného cizince bez toho, aby se pouze spoléhal na výstup z evidence TPD.
37. Soud se neztotožňuje ani s tvrzením žalovaného, kdy považuje za rozporné sdělení žalobce, že mu v Rumunsku byla udělena dočasná ochrana, aniž by si to přál. Soud nepopírá žalovaným konstatované upozornění, že dočasná ochrana se neuděluje automaticky, ale v návaznosti na konkrétní kroky žadatele, nicméně dle soudu mohl být vývoj pobytové situace žalobce takový, že pobyt v Rumunsku nebyl jeho skutečným cílem, ale potřeboval v této zemi, do které vstoupil, jak sdělil, v důsledku společné státní hranice, dočasně vyřešit svůj pobytový status. Žalobce měl dočasnou ochranu udělenou v roce 2022, nicméně v roce 2026 obdržel potvrzení o tom, že byla zrušena.

38. Důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je v rozporu s unijním právem, konkrétně se směrnicí o dočasné ochraně a prováděcím rozhodnutím Rady. Z tohoto důvodu soud ve výroku I. postupem podle § 87 odst. 2 s. ř. s. vyslovil, že zásah žalovaného byl nezákonný. Podle téhož ustanovení soud výrokem II. zakázal žalovanému pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu obnovit stav před zásahem, neboť důsledky zásahu nadále trvají.
39. Žalovaný vázán názorem soudu posoudí žádost žalobce tak, že není nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina. Povede o žádosti správní řízení a věcně ji projedná, v případě splnění podmínek vydá pobytové oprávnění. Ověří-li, že žalobce již nedisponuje pobytovými oprávněními z titulu dočasné ochrany v Rumunsku, a bude-li žalobce splňovat též další podmínky, dočasnou ochranu udělí. Pokud je pobytové oprávnění nadále platné, žalovaný žalobce poučí o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Jestliže bude žalobce na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v ČR, žalovaný ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území ČR dojde dle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozích pobytových oprávnění. V případě kladného zjištění žalovaný vydá oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění vyzve žalobce, aby v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytových oprávnění v jiném hostitelském státě. K tomu mu žalovaný poskytne potřebnou součinnost.
40. Výrok o nákladech řízení (III.) je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož měl žalobce v dané věci plný úspěch, přiznal mu zdejší soud náhradu nákladů řízení. Odměnu tvoří dva úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí zastoupení a sepsání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za každý náleží částka 4 620 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 5 advokátního tarifu] a paušální náhrada hotových výdajů v částce 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy 10 140 Kč. Jelikož je právní zástupkyně žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tato částka o částku odpovídající 21% dani z přidané hodnoty na celkovou částku 12 270 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 4. 5. 2026

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce